

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Střední škola obchodu,
služeb a podnikání
a Vyšší odborná škola

Kněžskodvorská 33/A, 370 04 České Budějovice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Ladislav Kažimír

Datum vytvoření: 27.03.2013

Číslo DUMu: VY_32_INOVACE_18_Ch_OB

Ročník: I.

Vzdělávací oblast: Přírodovědné vzdělávání

Vzdělávací obor: Chemie

Tematický okruh: Obecná chemie

Téma: Názvosloví - hydrogensoli, hydráty

Metodický list/anotace:

Prezentace slouží k úvodu a procvičení tématu „názvosloví hydrogensolí ahydrátů solí“, popřípadě k zopakování. Cvičení mohou být využita k dílčímu zkoušení. Důraz kladen na křížové pravidlo, krácení a finální úprava vzorců.

Animace tvorby vzorců a názvů anorganických sloučenin slouží k názornějšímu pochopení mechanismu jejich tvorby.

Chemické názvosloví

HYDROGENSOLI

HYDRÁTY

Hydrosoli

- ❑ Odvozují se od **vícesytných** kyselin.
- ❑ V **aniontu** je navíc 1 nebo více vodíků.
- ❑ Je-li více vodíků než 1 vyjádří se jejich počet číslovkou za číslovku se přidá slovo **hydrogen**.

hydrogenuhličitan draselný

di**hydrogen**fosforečnan sodný

Hydrosoli

tvorba vzorce z názvu - procvičování

hydrogenchloričitan sodný

hydrogensířičitan vápenatý

hydrogenuhlíčitan draselný

dihydrogenfosforečnan draselný

dihydrogenfosforečnan vápenatý

hydrogensíran draselný

Hydrosoli

tvorba vzorce z názvu - procvičování

dihydrogenfosforečnan lithný	LiH_2PO_4
dihydrogenfosforečnan amonný	$\text{NH}_4\text{H}_2\text{PO}_4$
hydrogenfosforečnan vápenatý	CaHPO_4
hydrogenuhlíčitan sodný	NaHCO_3
hydrogensířičitan vápenatý	$\text{Ca}(\text{HSO}_3)_2$
hydrogenuhlíčitan železný	FeHCO_3

Hydrosoli

tvorba názvu ze vzorce - procvičování

KH_2PO_4 dihydrogenfosforečnan draselný

$\text{Mg}(\text{HSO}_3)_2$ hydrogensířičitan horečnatý

$\text{Ca}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$ dihydrogenfosforečnan vápenatý

MgHPO_4 hydrogenfosforečnan hořečnatý

$(\text{NH}_4)_2\text{HPO}_4$ hydrogenfosforečnan amonný

NaSH hydrogensulfid sodný

Hydrosoli

tvorba názvu ze vzorce - procvičování

$\text{Ba}(\text{HSO}_4)_2$ **hydrosíran barnatý**

$\text{Ca}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$ **dihydrogenfosforečnan vápenatý**

$\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ **hydrogenuhlíčan vápenatý**

NH_4HCO_3 **hydrogenuhlíčan amonný**

Na_2HPO_4 **hydrogenfosforečnan sodný**

NH_4SH **hydrosulfid amonný**

Hydráty solí

☐ **Sůl** obsahuje určité množství **krystalické vody**.

Názvosloví

(číslovka) **hydrát** + **název soli** ve 2. pádě

. (tečka ve vzorci) se nečte „krát“!!!

CuSO_4 **plus** $5\text{H}_2\text{O}$

CuSO_4 **tečka** $5\text{H}_2\text{O}$

CuSO_4 **se váže s pěti molekulami** H_2O (vody)

Podle počtu molekul krystalické vody použijeme předponu:

$\frac{1}{2}$	hemi
1	mono
$1\frac{1}{2}$	seskvi
2	di
3	tri
4	tetra
5	penta
6	hexa
7	hepta
8	okta
9	nona
10	deka

11	undeka
12	dodeka
13	trideka
14	tetradeka
15	pentadeka
16	hexadeka
17	heptadeka
18	oktadeka
19	nonadeka
20	eikosa

Hydráty solí

tvorba vzorce z názvu - procvičování

dihydrát fluoridu stříbrného

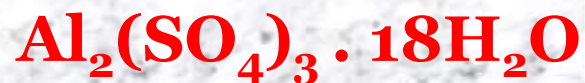
hexahydrát chloridu hlinitého

nonahydrát dusičnanu hlinitého

oktadekahydrát síranu hlinitého

hemihydrát síranu vápenatého

dodekahydrát fosforečnanu sodného

Hydráty solí

tvorba vzorce z názvu - procvičování

trihydrát jodistanu sodného

heptahydrát siřičitanu sodného

tetrahydrát chloridu manganatého

oktadekahydrát uhličitanu sodného

hemihydrát dusičnanu zinečnatého

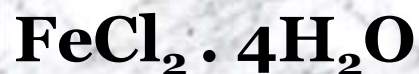
dihydrát oxidu molybdenového

Hydráty solí

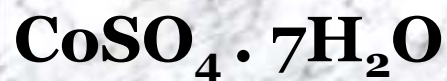
tvorba názvu ze vzorce - procvičování

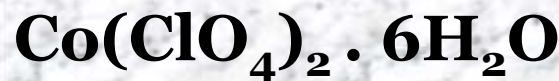
tetrahydrát chloridu železnatého

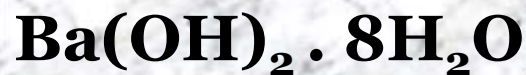
pentahyrát síranu měďnatého

heptahyrát síranu kobaltnatého

hexahyrát chloristanu kobaltnatého

oktahyrát hydroxidu barnatého

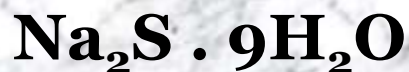

dekahyrát síranu sodného

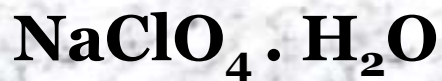

Hydráty solí

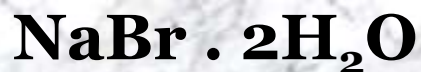
tvorba názvu ze vzorce - procvičování

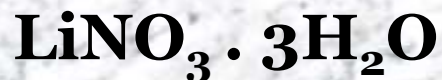
nonahydrát sulfidu sodného

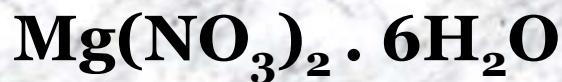
monohydrát chloristanu sodného

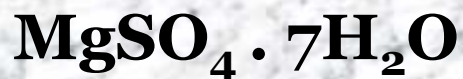
dihydrát bromidu sodného

trihydrát dusičnanu lithného

hexahydrát dusičnanu hořečnatého

heptahydrát síranu hořečnatého

Literatura

- Dušek B.; Flemr V. Chemie pro gymnázia I. (Obecná a anorganická), SPN 2007, ISBN:80-7235-369-1
- Vacík J. a kolektiv Přehled středoškolské chemie, SPN 1995, ISBN: 80-85937-08-5
- Kotlík B., Růžičková K. Chemie I. v kostce pro střední školy, Fragment 2002, ISBN: 80-7200-337-2
- Blažek, J., Melichar, M. Přehled chemického názvosloví. Praha: SPN, 1986